

РОЗКРИВАЮТЬ ШПИГУНСЬКУ СІТКУ ФАБРИКАНТІВ СЕРЕД РОБІТНИКІВ

ВАШИНГТОН. — На слідстві, що його веде субкомітет сенатського комітету для справ праці й виховання, ставав між іншими Джеймс Дж. Моллен, бувший робітник сталевих фабрик підприємства „Карнегі-Ілінойс Стіл Ко.“, у Клертоні Па., та розповідав докладно, як Джордж Рок, асистент президента підприємства „Ф. С. Фрик Ковк Ко.“, а давніше урядовець департаменту судівництва, організував шпигунську систему серед робітників у фабриці у Клертоні.

Свідок заявив, що Рок та ще два інші чоловіки, з котрих один назвав себе Сірсом, а другий Геннінгом, пропонували йому останнього січня платити по 50 доларів тижнево, якщо він згодиться доносити їм про те, що думають і як організуються робітники. Свідок розказував докладно, яку розмову він мав з цими трьома людьми і як він боровся в душі між бажанням бути вірним своїм товаришам праці та страхом перед роботодавцями.

Свідок заявив далі, що він остаточно згодився стати шпигуном, та доставав за це по 50 доларів тижнево, але за кожним разом, як доставав за плату, вкладав її до конверти й депонував її в руки директора півсбургської окружної робітничої ради, бо не хотів собі рук валяти „крававими грішми“. Тепер він достав цю конверту назад і пропонує їй конгресові як залучення до своїх зізнань.

ВИСИЛАЮТЬ БОМБИ ПОЧТОЮ.

ВИЛКС БАРЕ (Па.). — Ціла округа чорного вугля заворушилася на вістку, що хтось вислав поштою до різних людей бомби. Від одної такої бомби згинув Майкел Гелегер, що наглядає над римо-католицьким цвинтарем св. Марії. Ранених досі є 4 особи.

Бомби були вислані в скриньках, у яких звичайно роблять великодні дарунки з цигар. Поліція не знає ще докладно, хто це вислав та проти кого звернений був замах. Догадуються тільки, що замах був звернений проти організаторів вуглевих робітників, бо в той самий час, як допущено посылки з бомбами, хтось підпалив приходство римо-католицької церкви св. Марії, де парохом є о. Дж. Дж. Керен, відомий прихильник майнерів.

МЕКСИКАНСЬКИЙ УРЯД ПРОГОНЯЄ БУВШОГО ПРЕЗИДЕНТА.

МЕКСИКО. — На приказ мексиканського президента Карденаса прогнано з Мексики генерала Плютарка Каеса, що був колись президентом Мексики та є й нині одним з найвизначніших мексиканських провідників.

З ним арештовано й вислано поза границі краю його 4 помічників: Моронеса, Леона, Ортегу й Тапіо.

Іх арештовано вночі. Війська оточили їх дом, арештували й приказали їм бути готовими встати раненько на літак коло столиці.

Вигнані з рідного краю мексиканці прибули літаком до американського міста Брависвилу, в стеїтї Тексас. При висадженні вони подали публичну заяву, що, мовляв, Карденас одинокий є відповідальний за це порушення конституційних прав, що Карденас від року вже управляє в краю демагогією та що він хоче завести колективну систему управи землі на зразок російський.

ПЕРЕВЕЗЛИ ЩАСЛИВО „ВЕЛИТЕНСЬКЕ ОКО“.

ПАСАДЕНА (Каліфорнія). — До каліфорнійського Інституту Технології доставлено вже „велитєнське око“, себто 200-цалеву сочку, що її відлито в скляній гуті в Корнінгу, Нью Йорк.

Чи перевіз відбувся без шкоди, переконаються доперва по докладній огляді.

ВАЖНЕ ВІДКРИТТЯ ДЛЯ КОМУНІКАЦІЇ.

МИНЕАПОЛІС (Минесота). — Урядники підприємства „Минеаполіс Гез Лайт Ко.“ перевели пробу й переконалися, що автомобіль можна порушувати силою, вжитою природним чином.

До проби, вжитою звичайний автомобіль, у котрім одначе пороблено невеличкі зміни в машинерії, щоб замість газоліни палити в ньому газ. Автомобіль розвинув швидкість у короткі часі і їхав гладко.

ЗАГАДКОНЕ ВБИВСТВО.

НЮ ЙОРК. — Чотири малярі й сторож камениці під ч. 22 Бікмен Плейз відкрили в п'ятницю передполуднем у мешканню Луїса Титертона, урядника радювого підприємства „Нешенел Бродстинг Ко.“, тіло 34-літньої жінки Титертона, що лежало в ванні у купальні.

Всі признаки показували, що пані Титертон згинула, борючись удушення. В кімнаті були сліди завязаної боротьби. Двері мешкання були відчинені.

Пані Титертон була відома як авторка.

НІМЕЦЬКІ ЧАСОПИСИ ПОЗА МЕЖАМИ НІМЕЧЧИНИ.

Обчислили, що поза межами Німеччини виходить тепер 1,700 німецьких часописів. З того припадає: на Швецію 444, в Чехословаччині виходить 244 німецькі часописи, в Австрії 286, в Злучених Державах 174, у Франції 78, в Румунії 70, в Польщі 57, в Бразилії 56, в Соетах 40, в Аргентині 32, в інших європейських та заморських державах 209.

НЕВДАЛА ВТЕЧА ВІЗНА ЗІ СУДУ.

Дня 1. березня у Кременяні на засіданні рівненського окружного суду перед оголошенням присуду під час судової розправи проти 20 мешканців м. Вишгородка, обвинувачених за те, що 10. й 11. червня 1935 р. силою не давали переробити церкву на костел, один з обвинувачених, Володимир Драганчук, 19 років, будучи вже заарештованим по другий раз на 7 років в'язниці, вибрав під час перерви відповідний момент, перейшов спокійно на очок поліції і всіх присутніх через судове сарто, раптово вискочив з дверей у відчинене вікно на вулицю та кинувся втікати. Його конвоїр-поліцей також скочив у вікно і почав його доганяти. За пів години Драганчука зловили і повернули закованого й потовченого до судової сали, де суд вичитав йому присуд про засудження його на 2 і пів року в'язниці. Решта обвинувачених відповідала з вільної стопи і їх засудили на в'язницю від 2 років до 5 місяців. За що втечу розить Драганчукові додаткова кара арешту до 6 місяців.

ЩО ДІЄТЬСЯ НА ВОЛИНІ?

Польський урядовий тижневик „Волинь“ повідомляє: Дня 26. лютого в год. 19 постерункові П.П. Юзеф Крулік і Кароль Керницький надібрали в селі Любча, пов. Луцьк, у хаті одного селянина, званого з комуністичних поглядів, кількох підозрілих людей. У хвилині коли поліція ввійшла до хати, впади два стріли, від яких згинув постерунковий Крулік. Тоді постерунковий Керницький ужив зброї, вбиваючи Архипа Павлюка і ранячи другого учасника зібрання. Інші втекли. За втікачами пустилася негайно погоня. Вночі на 28. лютого в селі Невільно поліційна стежа, що брала участь у погоні, зустріла трьох незнаних людей, які на заклик стріли, вбиваючи одного з них. Убитим показався Андрій Грицько, караний 2-літньою в'язницею за комуністичну діяльність.

СЕСТРА СТРИЛЯЄ ДО БРАТА.

Кривава родинна драма трапилася в Кривичах коло Львова. Між 35-літньою Францішкою Павляквіною й її 26-літнім братом Казимиром дійшло до гострої колотнечі на м'ягковому тлі. В одній хвилині Павляквіна витягнула з шухляди револьвер і стрілила чотири рази до брата, важко його ранявши. Раненого перевезли до лікарні. Павляквіна сама відползла в поліцію, де вдалося револьвер і отовпіла про цілу подію.

ШКОЛА ДЛЯ СПІКЕРІВ У ФРАНЦІЇ.

В Парижі відкрили недавно школу для спікерів. У цій школі вчать спікерів передусім вимови чужих мов. Всі спікери, що слухають лекції у цій школі, знають по кілька чужих мов, але їхня вимова викликала останніми часами скарги збоку чужинців у Франції і за кордоном. Цю школу спікерів ведуть чотири професори — англійської, німецької, єспанської та італійської мови. Навчання ведеться дискусійно-практичною метою.

„БІБЛОТЕРАПІЯ“.

Відомий мадридський лікар д-р Лясе деліа Ветга, основник лічничих бібліотек в Еспанії, ствердив, що читання деяких книжок, що своїм змістом примінені до психіки хорого, впливає на прискінення його видужування або на лагідніший перебіг недуги. Д-р Ветга ринув виготовити напрямні, згідно з якими мають бути комплектувані лічничі бібліотеки, себто відповідно до роду недуги та до психічного стану, викликаного нею у хорого. Теорії д-ра Ветга використовували живий відгомін у лікарських кругах Еспанії та велике зацікавлення за кордоном.

ПЕРЕНОШЕННЯ МОЗКІВ ЗЕМНОВОДНИКІВ.

Переносження (трансплантація) мозку з одного звіряти на друге належить до найтрудніших операцій і досі вдалося тільки в найнижчих звіряти. Недавно німецький професор д-р Гірсберг з бреславського університету взявся до перещілювання мозків земноводників (з яких у нас найбільше знані є жаби). Трансплантації вдалося, тим краще, чим у молодій стадії розвитку були земноводники. В той спосіб доводив проф. Гірсберг до того, що зросталися з собою частини мозків осіб-няків, що належали до зовсім різних родів. Найзамітніше є те, що з перенесеним мозком переноситься також інстинкти, що є зовсім чужі їм для даного роду звіряти. Так сталося по операції жаби лучної й землянки звичайної (званої також часниковою жабою).

ЯКАК НЕВРАЗЛИВИЙ НЕ ТІЛЬКИ НА ІДЬ ГАДЮКИ, АЛЕ ТАКОЖ І БДЖОЛИ.

Давно вже відомо, що їжаків не шкодить їдь гадюки. Недавно перевела французька дослідниця М. Фізалікс пробу, щоб переконалася, чи їжаківі шкодить укушення бджіл. Проби зроблено з цілою низкою їжаків, що одержали до 52 укушення жала так, що скількість їди дійшла до 15—16 тисячних грама. У всіх їжаків, що на них зроблено проби, не помічено ніяких об'явів затроєння. Іншим знову контрольною звіряти встрикнуто під шкіру витяг із жального апарату бджоли. І хоч цей витяг мав ще більшу скількість їди (як перечислити на чисту їдь), то в їжаків не виступили ніякі об'яви затроєння. Ці дослідні пані Фізалікс виказують, що їжак не є вразливий на їдь жала бджоли й то два рази більше, як на їдь гадюки.

СКІЛЬКИ ПРОПИВАЮТЬ У ПОЛЬЩІ НА ВЕЛИКДЕНЬ?

Під час соймової дискусії над монополіями референт пос. Гутен-Чапський сказав, що буждє алькогольного монополію в цьому році повинен бути більший на 7 мільонів, бо припадають у цьому два великодні, а за святочний час монополія зростає коло 7 міль. зл. Скільки пропиває Польща під час Великодніх Свят.

ГРАБІЖНИЦЬКИЙ НАПАД.

Три озброєні бандити напали на дім Трифона Яблонського в Дубні та зажадали від нього видачі грошей. Один з бандитів ранив важко Яблонського. Діставши 400 злотих, бандити втекли.

АРЕШТУВАЛИ ОШУКАНЦІВ.

Біля палестинського бюро при вул. Коперника у Львові арештовано ошуканців, Аврама Вестера з Варшави і Фішля Маргулієса з Лодзі, що при помочі козерт окрадали жидівських емігрантів.

ЖИДІВСЬКИЙ ДІЯЧ ДЕФРАВДАНТ.

В жидівських політичних колах викликала велике враження втеча м-ра Давида Бойка, провідника організації сіоністів. Він шез зі Львова, спроневіривши поверх 70 тисяч зл. Поліція розписала за ним стежні листи.

ЛІБІЙСЬКА ПУСТИНЯ ВІД- КРИВАЄ СВОЇ ТАЙНИ.

Ще перед п'ятнадцятьма роками внутрішній Лібійської пустині було зовсім невідомо. Як було подивився на карту тих просторів, що є більші як поверхня Східної України, то видно було на них одну білу пляму. Нині воно змінилось завдяки автомобілям, в першу чергу новим моделям марки Форда. Нові форди відзначаються тим, що є легкі й сильні. А як ужити нових о-по, що є широкі 23 центиметри, то не страшний навіть для них піски. Такими автими можна вибиратися в дологу малими групами на три тижні. На ці авта можна забрати достаточну скількість води й бензину на 2,000 кілометрів. Такі авта уможливили дослідити околиці, до яких досі не доходила людська нога не тільки тому, що там нема води, але, що це важливі, пащі для верблюдів. Показалося, що колись Лібійська пустиня була заселена. Але вже 4,000 літ перед Христом більша частина Лібії була така пуста як нині. По пещерах знаходяться мальовливі зперед 5,000—4,000 літ перед Христом. Лишив їх нарід пастухів, що жив по хатах і пещерах, уживав луків і стріл, своє волосся прикрашував перами, мав уже родне релігійні думки й вів родинне життя. Нинішня найбільша оаза Лібійської пустині, Харга, має 8,000 мешканців. В ній наледж раз на 10 літ.

Найбільшим завданням наукових експедицій буде лишатися на тім самім місці кілька тижнів і відобувати на денне світло праісторичні документи та студіювати піскові формації. Не легко воно, тому, що в 150 і більше кілометрів від найближчого місця з водою.

ВЕРШОК МОСКОВСЬКО-БОЛЬШЕ- ВИЦЬКОГО ЛИЦЕМІРСТВА

МОСКВА (Росія). — „Ізвестія“ розписуються широко про виступи в Москві українського державного театру з Києва. Найбільше підкреслюють те, що театр дав російську оперу Римського-Корсакова „Снежку“. При тій нагоді лютують на українських націоналістів, що намагаються відірвати українську культуру від „рідного ґрунту“, себто від московських впливів.

При кінці „Ізвестія“ жаліють над „бідними, безпросвітними, українськими масами“, що живуть поза Соведами, не маючи ніде нагоди просвітитися, бо, на думку Москви, одні тільки Совети дають змогу розвивати українській культурі.

ХТО БУДЕ НАСТУПНИКОМ О. Д-РА МАСЦЮХА.

ЛЬВІВ. — Ходять вісти, що по померлі а-постольським адміністраторі для Лемківщини, о. д-ра Масцюхові, буде назначений такий адміністратор, що буде відповідати вимогам, які ставить до цього становища Юр (себто митрополит Шептицький).

ЩЕ ПРО АПЕЛЯЦІЙНУ РОЗПРАВУ ПРОТИ БАНДЕРИ І ТОВАРИШІВ.

ВАРШАВА (Польща). — Апеляційний трибунал розглядав апеляцію, внесуену проти присуду, виданого проти Бандери і товаришів за вбивство міністра Перацького. Трибунал рішив допустити на внесок оборонця д-ра Льва Ганкевича нових свідків: Степана Кусяліса і Степана Долицького. Крім того рішив трибунал звернутися до слідчого уряду в Варшаві за лєтучками, що появилися були в Варшаві негайно до вбивстві Перацького. Суд звелів спровадити на апеляційну розправу всіх обвинувачених. Розправа відбудеться 27. квітня.

АРЕШТУЮТЬ І ТИХ, ЩО ГОВОРЯТЬ ПРО ГОСПОДАРСЬКІ СПРАВИ.

ЗБОРІВ (Галичина). — У селі Кабарівцях, повіт Зборів, арештувала польська поліція агронома Філії „Сільського Господаря“, інж. Філіньського, та віддала його до судових арештів. Арештування відбулося під час викладу, в яким подавано селянам господарські поради. В подібний спосіб арештовано в Зборові Ореста Пригоду, інструктора Хліборобського Вишколу Молоді „Сільського Господаря“, і Кордубу, техніка Районової Молочарні.

Кажуть, що ця акція є виплвом польської нагінки, зверненої в Галичині на цілковите знищення господарсько-організаційного українського дорічку.

ПОЛЬСЬКА ПРЕСА ФАНТАЗУЄ ПРО УВО.

ЛЬВІВ. — „Діло“ подає з журналістичного об'язку переклад статті, яку помітив краківський часопис „Літострани Курер Подзенни“, а в якій нібито „добре поінформований“ автор розписується про реорганізаційні пляни Організації Українських Націоналістів. Пишеться там, що тепер буде основно змінена тактика ОУН. „Бойова акція“ буде введена окремо і буде цілковито відділена від „небоденої“ роботи. Це на те, щоби були краще збережені тайни організації. В рядах бойовиків будуть залишатися тільки такі люди, що є певні на 100 відсотків, з походження виключно інтелігентні. У провіді поодиноких організаційних гуртів будуть стояти добре законспіровані люди, які мають за собою добру школу і відповідні проби. Коли йде про пропаганду, то буде оминатися негладьбу акція, яка непотрібно збільшує число жертв. Сенаратистичні та конспіративні гасла будуть пощирювати при помочі легально існуючих станиць. Обмежиться конспіраційну літературу, бо вона уможливує владі деконспірувати акцію. Пропаганду друком будуть вести при помочі легальних видавництв. Для терористичної й саботажної акції буде відновлена Українська Військова Організація (УВО), яка буде цілком відмежена від політично-пропагандової акції. Бойовики будуть уживати виключно тільки для терористичної акції. Польський часопис подає, що вже видано прикази, щоби у найбільшочасі часі наново повести бойову і пропагандивну акцію.

„ЗОЛОТИЙ КОЛОС“ РОЗВИВАЄТЬСЯ.

ЛЬВІВ. — Одинока кооперативна львівська пекарня „Золотий Колос“, що зачалася дуже скромно, розростається. Вже перейшла з ручної на механічну. Через те печиво покращало. В 1935 р. видікла пекарня понад 40 вагонів муки. В пекарні є зайнятих 25 осіб. Тепер приступила кооператива вже і до свого власного млина збійжжя.

В цілій Галичині є 35 українських пекарень, з того 7 кооперативних.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Registered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧЕРЕЗ ЩО ГИНЕ ЕТІОПІЯ

Кілька днів тому італійський уряд розголосив по світі, що італійській армії в Африці вдалося завдати рішучий удар етіопській армії.

Як це ми добре знаємо із світової війни, у таких донесеннях власних побід звичайно багато самохвальства. Цим разом однак італійські вістки приймають за правду.

Етіопська невдача важна для вислуду війни. До столиці Етіопії італійській армії ще далеко. Навіть якби не було ніякого збройного опору, то італійська армія мала би перед собою ще багато перешкод до поборення, хочби тільки самої комунікаційної природи. Та всетаки дотеперішні доспіхи італійської армії не дозволяють багато сумніватися в остаточній розгром Етіопії. Через те вже нині люди збирають підсумки цієї цікавої війни та пробують відкрити причини розгрому Етіопії.

Кореспондент „Манчестер Гардіана“ в Адіс А-бабі малює в своїх кореспонденціях образ Етіопії у війні, який дає нам деякі причини розгрому.

Передовсім підчеркує він невірність етіопців у міжнародних справах. Як почалась італійська інвазія, в них загоріла ненависть до наїзників. Однак ця ненависть зверталася не проти італійців, але проти всіх білих людей. Значить, етіопці ненавиділи не тільки своїх ворогів, але й своїх приятелів. Треба було багато жертв з боку шведів, англійців і американців, щоб навчити трохи етіопців відрізнити білих ворогів від білих приятелів.

Наїзд Італії на Етіопію сконсолідував етіопців. З малими винятками етіопці забули на рідній між своїми племенами й солідарно станули до оборони рідного краю. При своїй відвазі вони становили поважну бойову силу. Вони скоро вчилися, як воювати з літаками і танками.

Однак їх воювання терпіло через відсталість краю. Передовсім Етіопія не має відповідних доріг. Проти неї стоїть армія з усіма модерними засобами комунікації, а Етіопія пробує боронитися з дорогами, що нагадують середні віки.

До того її армія зорганізована на середньовічний, феодалний спосіб. Правильної армії, що бється коштом держави, є всього 40,000. Решта це приватні армії феодалних панів. Армія не має правильного провіанту, а живе з данин племен у бойовій смузі. Амуніція вся йде з заграниччя.

Це все дає нам згубна нить на причини розгрому Етіопії. Маємо з одного боку небогату наїзну державу, але засоблену в усі модерні воєнні причадила й середники. Маємо з другого боку край, знаменито боронений природою, з бойовим народом, що спустився на природну оборону й у своїм самодурнім переконанню, що його ніхто не може добути, задіравав на середньовічний рівні розвою. Звісно, як жертва непрокованого наїзду він може мати симпатії світа, але як далеко можуть ці симпатії сягати, коли народ не проявив такої енергії, якої вимагає модерний світ?

О. Сновида.

ЗМІСТ КОМУНІСТИЧНОЇ АКЦІЇ В ГАЛИЧИНІ.

З централі комуністичного Інтернаціоналу дано гасло: підсилити діяльність партії в Європі взагалі, в „фашистських“ державах, до яких зачислено і Польщу, зокрема.

Притим, знаючи з досвіду, як тяжко прищепити серед зацвілих і уявляючих азійських народів ідею комунізму, постановлено грати на моменті національним. Особливо в країнах, де панує національний гніт.

І так, на останнім, VII, з'їзді Комінтерну м. і. постановлено зайнятися бідними покритими німцями в Чехії. Підтримуючи Чехію як союзницю в боротьбі проти „світового фашизму“, Москва рівночасно уймається за чеськими німцями; вірна своїй методі: завше старатись уперти дві печені нараз. В журналі „Комуністичний Інтернаціонал“ (ч. 2) читаємо, що чехи повинні лише відноситися до своїх німців, бо інакше „штотхнете їх в обійми іредентизму“, в обійми Гітлера. Німці мусять відбити права мови, культури і т. і. — переконують свого союзника москалі. Щиро? Напевно ні.

Бо що з тою мовою і культурою „менше культурних народів“ стається, коли вони дістануться під комуністичну диктатуру пануючої нації, про це все добре знаємо на блискучім прикладі СРСР. Але демагогія передусім: треба еднати всіх бодай об'явками... Тим більше, що національний момент грає тепер таку видатну роллю в житті народів.

Ту саму тактику поручають комуністи і супроти Фінляндії. Фінляндія — країна глибоко і жертвенно патріотична. На цій патріотизмі доломив коліс неониди зуб царства. Неониди зусломив і большевизм. Отже до цієї делікатної теми підходять обережно. На VI з'їзді компартії Фінляндії ця партія, себто платні агенти Москви серед фінів, ухвалила так: „Необхідно, йдучи за вказівками Димітрова, ясно показати, що боротьба робітничої класи проти буржуазного шовінізму не має нічого спільного з національним нігілізмом, із зневажливим відношенням до власного народу і до його до-

лі (цікаво, що з такими обвинуваченнями комуністичні доводиться мати діло! — О. С.). Навпаки, і в Фінляндії класовосвідомі і революційні робітники особливо близько приймають до серця свободи і щасливу будучину свого народу“, а тому, хоч і з скреготом зубів, доводиться большевикам кричати голосно про свій патріотизм у Фінляндії. Але рівночасно накликають до ліквідації патріотичної буржуазії, яка нібито „обдурює народ“ і т. п. І тут большевизм іде з масами під фальшивим прапором, під маскою.

Нарешті — це нас найбільше обходить — те саме робиться в Галичині. Від кількох місяців комуністи, що сиділи по каварнях, похнюпивши носа, нараз ожили. Відбуваються сходина, наради, потворилися комуністичні танцюльці, з'явилися нові комуністичні органи, як „Голос Покуття“, „Знання“ й інші. Появилася комуністична дешева бібліотека, де безчеститься і плагіатисти все, дороге українцям, напр. па-

мять Крут і т. п. А разом з тим бувші новознахідці розлазилися по нібито буржуазних часописах, щоб згідно з наказами Комінтерну замасковано проводити свою давню роботу, агітуючи коли вже не просто за комунізм, то хоч проти гітлеризму та за бідне жидівство, да Етіопію, а старанно замовчуючи режим терору в СРСР. І всі ці добродії страшенно кричать про свою вірність нації, щоб тільки та нація наплювала на своїх провідників і пішла за „геніальним Сталіном“. Цікаво, що цю роботу досі толерувала польська влада в Галичині, а навів їй потурала, висуваючи проти українства московського і большевицького страхашка, щоб і тим способом одслабити і здеморалізувати силу тих, з якими нібито борються „угоди“. Чи це довго ще потреває, не знати. Зміна наступити аж тоді, як комуністична акція значе даватися в знаки самій правлячій польській партії.

Ми здані лише на себе. Тому мусимо, з огляду на нову акцію Комінтерну, нищити не лише явних, але й більш неслепечних, закаптурених большевиків, які потайки вдираються в наші організації: поки не пізно... На це добре звернути увагу і там за океаном — серед українців в Америці.

КРАДЕНИЙ ТРИЗУБ

(Надіслане з Праги).

Коди Центральна Рада в Києві проголосила своїм 4. універсалом самостійність Української Народньої Республіки в січні 1918 року, то ухвалила також український національний герб — тризуб. Були рідні проекти нашої національної емблеми. Пропонувалося як державний герб козака з мушкетом, що був на печатках козацької України; інший проект — архистратига Михайла, як герб міста Києва, або зображення дьва, як герб міста Львова. Але Центральна Рада виявила глибше історично політичне розуміння справи. Вона не взяла названих емблем за державний герб України, бо вони не мали всеукраїнського значення. Навіть козак з мушкетом — герб української козацької держави — не був символом соборної

України. Адже козацька держава в 17.—18. віках була тільки на Наддніпрянщині, та й то головню на Лівобережній Україні, так, що поза її межамі була більша частина земель, заселених українцями. Тризуб, знак старої київської держави, мав куди більше поширення. Сліди його знаходилися від Карпатів аж до Тмутароканя на північній Кавказі, словом, усюди там, де була сила і влада київської княжої династії, потомків Володимира Великого та Ярослава Мудрого. Ніхто не заперечував права України на свій герб — тризуб, — що був свідком тисячелітньої нашої історії. Цікаво зазначити, що відомий німецький історик професор Траутман, переклавши на німецьку мову київський Літопис Нестора, прикрасив його

жовто-блакитним тризубом.

Але в 1936 р. заявили свої „права“ на тризуб російські фашисти, що мають свій центр у Німеччині, в Берліні. Це так званий „Національно-Трудовий Союз“ або „Національний Союз Нового Покоління“. Їхній орган „За нову Росію“ з березня 1936 року містить ухвалу ради цього Союзу, щоб від нині знаком „Національно-Трудового Союзу“ був тризуб, „присвоєний у недавнім мнучим українськими угрупованнями“. Тризуб має бути на російській триколірній з написом „За Росію“ і буде нагрудною відзнакою членів цього союзу. „Ми відбираємо українцям право на виключне користування нашим загально-руським знаком“, пишуть редактори „За нову Росію“.

Звичайно, від того, що якась там купка московських політиканів на еміграції відмовляє українцям права на тризуб, нічого в світі не зміниться. Той факт, що найбільші україножери поміж моска-

лями зрадили свої національні емблеми і горяться під захист українського тризуба, показує, що серед росіян після панування большевизму панує політична порожнеча. Ми би зрозуміли, колиб російські націоналісти в Берліні вернулися до старо-московської емблеми — святого Юрія або навіть до царського двохголоваго орла, що був перейнятий московськими царями після упадку Царгороду. В цім був би певний сенс традиції. Але тризуб? Чи не є це творчість „малоросів“, що хотять за всяку ціну, навіть фальшуванням історії, звязати Україну з Московщиною спільним гербом? Що тут без „теж-малоросів“ не обійшлося, бачимо з того, що в „Національно-Трудовім Союзі“ бере активну участь Василь Шульгін, відомий монархіст, редактор „Кіевлянина“ і несамолюбний ненависник усього українського. Може це його „винахід“, щоб хоч чим-будь „допекти“ осуружним іші україножери поміж моска-

„ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ“

Перед нами VII-ий річний ілюстрованого журналу історії та побуту „Літопис Червоної Калини“, числа 1—12; сторін 280; Львів, за 1935-тий рік. (Редагує Василь Софронів-Левський).

Цей журнал здобув собі вже попередніми роками загальне признание. До нього відчуває наш читач окремих сердивих сентиментів. Цеж на його сторінках списують історію нашого недавнього-минулого, а ко-муж воно не є дороге?

На зміст річника „Літопису Червоної Калини“ за 1935-тий рік зложилися: спомини, історичні нариси, вірші та оповідання, рецензії й замітки, матеріали й документи, бібліографія, посмертні згадки і рідне. У великій мірі прикрасують кожне число цього журналу ілюстрації, головню ілюстрації героїв та подій з визвольної війни. Розуміється — найважливіше для нас тут: історичні нариси, спомини і матеріали та документи. Це, так сказатиб точіше, властиве писання, чи записування історії. Вірші й оповідання, хоч як вони вдатні й гарні, а в „Літописі Червоної Калини“ навіть кінечні, бо інакше журнал був би занадто сухий,

вони завжди тільки додатком. Додатком також інші відділи журналу, як рецензії й замітки, бібліографія й рідне.

Здалеко завелоб нас висловити ввесь цінний матеріал, поміщений 1935-го року в „Літописі Червоної Калини“. Слід зазначити, що 27 авторів оголосили в ньому в тому часі свої історичні нариси, а 26 свої спомини. 22 автори виступили з віршами й оповіданнями.

Кожне число „Літопису Червоної Калини“ гарно оформлене. Крім коротких річечей тут і довші, з продовженням у другому числі. Цього року звертають увагу на себе такі довші речі: Ф. Мелешка, Нестор Махно та його анархія; І. Вислюцького, 16 місяців у рядах Київських Січових Стрільців; д-ра І. Карпинця, історія 8-мої Галицької Бригади й інші. Чи не слід би їх видати окремими відбитками й поширювати ще окремо як книжечки? Те саме робити й з деякими вдатними і цікавими оповіданнями!

Вкінці одна заввага: Здалось би, що вже 17 літ „по війні“, отже не буде вже матеріялів, щоб їх ще друкувати про ті часи. У дійсності, сьогодні — 17 літ по Великому Зриві — треба сказати, що досі тільки маленька частинка матеріялів про наше недавнью-минуле оголошена, що є ще багато справ і річей, що про них кінечно написати, що живуть іще люди-свідки недавніх визвольних подій, які знають ще не одно, що було, а що ніде ще не є записане. А скільки ще такі готових матеріялів-документів і готових споминів очевидців, а то й споминів героїв тих часів чекає своєї черги, щоб повитися друком і вратуватися від забуття для майбутніх поколінь! На брак матеріялу „Літопис Червоної Калини“ і видавництва „Червона Калина“ не можуть нарікати!

Останніми часами завважаємо, що історично-визвольницький матеріял видають й інші наші видавництва. „З ідеями збільшується апетит“, каже німецька приповідка! Коби збільшились збут цього роду книжок у нашому громадянстві! Якраз якнайбільшого поширення й розросту бажаво й „Літопису Червоної Калини“! — („Новий Час“).

Евген Яворівський.

Жидівська загадка.
— Вгадай, Моріц, що воно таке: перше ходить, друге ходить, третє ходить, а четверте не ходить.
— Не вгадаю.
— Ну, та цеж моїх четверо дітей.

УЛАС САМЧУК
ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частинах.

Частина друга.

Передрук забороняється! — Авторські права вастережені.

47

13.
Кіті поважно захворіла. Прибита мати билася, мов муха в павутинні. Примочки, компреси, молитви, лікарі — все дарма. Нічого не помогло. Йонаш натомісць десь вискіпав і приволок здоровенного псову борзнада, привязав його й нещасний вязень наповняв темні лісові ночі сильним виттям. Вітер не встані заглушити його голосу. Вовки далеко обходили хату дісничого й, таким чином, псиділом виконував своє завдання.

Вертаючися пізно вночі, лісничий був певний, що не зустріне коло свого кубла тих сумрачних з перламутровими очима сотворінь.

Але на Кіті це вплинуло зле. Виття пса, вітру, вовків творили навколо прикрі й непривітне середовище. Й хотілося сонця, спокою. Й вживався стрункий лахучий ліс, земля вкрита грубою верствою рудозлатого моху, прозорі великі краплі води, що застигли на розчервонілому з чорними вусяками обличчю.

Як прибув пс, мрії її при-

брали ще більш хоробливих форм. Здалося, що батько наамисне приволок того пса, щоб він порушував її спокій. Вони обидвоє не говорять. Цілий місяць між ними взаємний бойкот. Ніхто тепер так не почував своєї правоти, як Йонаш і, разом, ні одна душа не могла більш, як Кіті, бути переконаною, що причиною всіх нещастя є ніхто інший, як її батько. Йонаш лютував, лаяв Цоканів, посилав їм якнайбільше в пельку холер і святочно обіцяв, що при першій можливості, скрутить хоч одному з них карк.

— Слухай, — шепоче стара. Дитина хоріє. Вона вже навві не плаче. Вона дістане сухоти. Що ти собі думаєш?

— Не я тому виною, — грубо відповів він.

— АLEX вона вмере.

— Відчепи! — скрикує він раптом. Ви з мене вимотали нерви. Ви хочете загнати передчасно мене в могилу!

Що вона собі вбила в голову? Вона уявляє собі, що я якась ганчірка, покійцю, з чим можна собі бавитися, як їй лише заманеться. Вона хо-

че, щоб я йшов до тих мужиків, ставав перед ними навколішки й цілував їх постолі! А все, щоб задовольнити її примхи, щоб звести її з любовником, щоб доконтати цього! Але будь я проклятий, коли мене ця химерна дівчина поставити на коліна! Я ще їм усім покажу. Я ще її коханця вперед, ніж з нею до шлюбу, пішло на шибеницю. Я вже маю проти нього докази! Зрадник, ренегат, продажна зволота!

Зривався, гасав по хаті, лютував. Його обличчя корчилося тисячами бридких грімас, ніс набрякав, вуха віддувалися. — Хай вмирає! Хай вмирає! — шиплять його здригаючі уста. — Тут війна, боротьба! Тут батьківщина в небезпеці!

— АLEX і вона не менше тебе страждає за батьківщину, Йонаш призириливо стискає широкі качачі губи. Стара знизує сухими плечима, втирає слюзу й вертається до дочки.

— Дитино, — шепче вона. Кіті моя люб! Тиж знаєш, як мені боляче на все це дивитися! Зіж хоч цонебудь...

Кіті лежить і ні одна її жилка не ворухиться.

— Кіті! Він божеволіє. Що ти собі думаєш, дитино? Він увесь лютє. Він не спить ночами, а все десь гасає.

Кіті повертає голову й кидає на матір байдужний погляд.

— Він зробить якийсь злочин... — А все для того, — ледвичуно говорить Кіті, — щоб переломити мене. Все на те, щоб зруйнувати цей край і віддати його в руки ворогам. Знаю. Він хоче забити Дмитра. Хай зробить це.

Дівчина так висловила, що стара здригнулася.

— Кіті! Боже мій, Боже мій! Що ти думаєш? — Так, мамо, — спокійно продовжує Кіті. — Я зроблю також великий злочин. Він тиран. Так, батьківщина вимагає жертв, але не тих, що думає він. Він запер мене в душі гори, обставив дикими лісами, оточив вовками, жахами, приволок отого пса.

— Дитино! Ти несправедлива. Тиж любиш наші дикі ліси!

Кіті не відповіла на це.

...Він хоче моєї смерті, вбиває мою любов, глумиться й топче найсвітліші мої почування. Він... він... — І й робиться шкодо себе, уста її тремтять, витягаються у літеру о й на очах збігають блискучі слюзики.

„Боже мій, Боже мій! Защо післав ти мені, о, Всевишній, ці муки? Великий всемогучий Боже! Зглянься на мене, мую, пішли в мою хату хоч один промінець твоєї великої ласки!“ — молилась стара.

А Кіті німа. Вона лежить, дивиться сухо й бездушно на стелю. До її свідомости лише

частинно доходить благання матері. Її серце наповнене згустками трагічної любови й не приймає до себе жалю й співчуття. Воно піде на все, переступить всі границі, зламає найсвятіші закони...

Кіті заплющує очі. І раптом з якоїсь безодні й темноти до неї сягнули чийсь ридання. Відкриває очі й пізнає матір, що ридає.

Тоді Кіті обертається і встає. — Це ти, мамо? Так. Це вона. — Кіті широко відчинила очі й дивиться на невеличку, схилену постать коло своєї лямки.

Тоді починає все розуміти. Скидає з себе ковдру, спускає з лямки нагі ніжки, торкається ними встеленого медвежю шкурою помосту й обнімає голову матері.

— Мамусю, — шепче Кіті й гладить матір хисткою рукою. — Мамусю! Не треба. Не по-бивайся. Мамунечко, добра моя мамусю! Сердечна, щира, золота мамо! Встань. Ну встань, підведися. Глянь на мене. Дивися, мамусю, я вже знов твоя Кіті, твоя доня.

Мати тяжко підводить голову. На обличчю висять краплі сліз. Кіті обнімає її й пристрасно горне до своїх грудей.

— Мамусю, мамусечко! Я тебе дуже, дуже люблю. Ти щира, ти не маєш злого в серці. Ти вільна від великого гріху. Ти можеш ясным й чистими очима дивитися в об-

лиця правди. І я щаслива, що маю таку маму. Щаслива, що маю коло себе хоч одну душу, що їй можу геть усе, до єдиного слова, сказати. А сказати хочеться багато. Безліч хочеться сказати, тільки соромно, мамусю. Соромно все сказати. Думаєш, що будуть про тебе зле думати, що не зрозуміють тебе. Думаєш, що ти станеш меншою в очах людей. Воно не треба цього соромитися. Боже! Колиб я мала сили сказати всю правду і не соромитися. Мамусю. Навчи мене тих слів, що ними можна сказати правду!

Очі її заблищали слізьми радості. Вона ще більше горнеться до матері. Чує, що їй стає легше, що в нутрі її розтає щось те тяжке згусле.

— Мамусю! Не думай, що я така зла. Я добра, але ображена. Подумай, мамусенько, як мені тяжко. Подумай, в який час я росла, виховувалася. Гімназія, початок війни, війна. До всього ось це нещастя. Я ніколи не зазнала відрадної жылки. Пригадую школу. Тяжкі, касарняні мури. Сухі, мов пергамент, чернечі обличчя виховників. Вічне переслідування жадливою системою виховання. Ми не мали права сказати слово отверто.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

В ІМЯ ПРАВДИ.

Гр. Павло Углицький, відомий музик і композитор, подає поправку до моїх уяв про російського баса Шалаяна, поданих тут в уступі під наголосом „Де сором“. Гр. Углицький пише:

„Я брав участь у цій виставі і знаю, як воно було дійсно. Було це так:

„Була вистава, де брав участь Шалаян. Усі хористи (іх там було понад сто людей), просили до того часу довго канцелярію і всіх чиновників, щоб їм прибавили гонорар. Відповідь була одна: „Завтра“. Тому всі згодилися, що як буде Микола 2-гий у театрі, то після першого акту прямо зі сцени просити царя, значить через голову тих чиновників. Зробили це тому, бо не тільки артисти, а й увесь наряд думав, що Микола добра людина, а тільки нічого не знає про те, що народові потрібні. Як завеса опустилася і піднялася знову на поклін, то всі раптом упали навколівки, обернувшись до царської ложі, де сидів той страп. Між ними був і Шалаян. То як всі впали навколівки, співаючи „Боже царя храни“, то відчайте положення одного чоловіка, що захотів би відійти або стояти й мовчати. Чи мав робити себе якимсь героєм? Чи вже мав бути з усіми? Тому так і притрапилося, що він мусів також з усіми робити те саме.

„Природно, що публіка бачила тільки те, що зробилося, а чому, того вона не знала. Тому вона й перекручує на свій лад по своєму, бо дійсності не знала.

„Що він казав про себе, що він російський мужик, то так, а що він сказав: „покажіть мені царя, і я готов поклонити“, то вже варіант, що похилює такого артиста, і це неправда“.

ХТО ВІДПОВІДАЛЬНИЙ?

Американський уряд узився душити моряцькі бунти, що останніми часами сильно наблизилися.

Звісно, бунт, себто непослух, на морю — серйозна справа. Може через нього загинути корабель, добро й люди.

Однак те, що тут називається бунтом, це звичайний страйк робітників. Правда, фахові моряки відій цього не робили. Зроблять це моряки нефахові, себто люди, що звичайно працюють на суходолі, а до морської служби кинулися як до останньої дошки рятунку.

Хтож тут винуватий за те, що ці люди, привиклі до умов праці на суші, не поведуться як фахові моряки? Самі тільки робітники? А підприємства, що наймають нефахових моряків, щоби збити заплату факшантам, не відповідальні? А громадянство, що не знає ніякої зарплати для безробітця та загання людей, що моря не знають, до праці на морю, теж без вини?

ПОЛІТИЧНИЙ ПОЄДИНОК.

Доносьте з Будапешту про новий мадярський політичний поєдинок.

Посварилися з собою прем'єр Гембеш та провідник селянської партії Екгардт. Посол Екгардт сказав у комітеті мадярського парламенту, що скільки разів Гембеш брався до заграничної політики, він усе її попусував. На це Гембеш крикнув: „Де безличність!“ За це Екгардт визвав Гембеша на поєдинок. Це значить, Екгардтові відобрано честь і він міг дістати честь свою назад аж тоді, як полетить Гембешова кров.

Стріляли до себе, не помітили й розійшлися, не поми-

рившись. Цікаво, що це значить? Чи знайшов Екгардт свою честь? Чи далі ходити без честі?

ФРАНЦУСЬКА ПРАКТИКА.

Опис поєдинку насуває питання: чи не тому розійшлися поєдинкарі, не перепросившись, бо стріляли лишень раз?

У Франції, де політичні поєдинки теж дуже в моді, противники все розходяться замирени. Але в Франції є звичай, що противники стріляють до себе два рази. Перший раз визовник стріляє в повітря, а визваний у землю. Потім лікарі оглядають противників, чи не ранено контрого припадком. Ран нема, і тоді секунданти кажуть, що честь ще не задоволена, і противники стріляються ще раз. Цим разом визовник стріляє в землю, а визваний у повітря.

Лікарі знов оглядають, чи не зімлів хто, а потім противники подають собі руки на знак, що гонор привернено тому, хто його був утратив, і всі розходяться мирно.

ТАК РОБИТЬСЯ БИЗНЕС?

Одна організація американських айришів у Брукліні виступила на публичних зборах з закликом до німецького консула в Нью Йорку постаратися, щоб німецькі підприємці в Німеччині перестали виробляти й посылати на продаж серед айришів забавочки в постаті свинок, мальованих на зелено.

Німці впали на думку робити такі свинки, бо св. Патрик, патрон Ірландії, кажуть, був пастухом, а айриський національний прапор кольор е зелений. Звісно, німцям це вдалося чомусь гарним символом, хоч відай не треба багато уяви, щоб догадатися, яке вражіння може викликати така забавка на айришів.

Пригадуються часи, як німецькі підприємці посилали товари в Галічину, друкуючи на паках отверто: „Ausgeschussware fuer Galizien bestimmt“ (дрантя, призначене для Галічини).

ЧИ ЦЕ ЗАРАДА?

Резолюція айриського товариства за апелю до німецького консула підносить питання: Пощо аж такої резолюції, щоб здержати висилки зелених „айриських свинок“ в Америку?

Якщо ці свинки справді ображають айриські національні почування, то треба було аж до консула апелювати? Невже сама національна свідомість айришів не вистарчала?

У ЧОМУ ОБРАЗА?

При тій нагоді айриська організація заходить далеко в філософію та висяє, що це англійці придумали „айриські свинки“ ще 150 літ тому, коли слово „свайнгерд“ означало не тільки свинопаса, але й пастуха овець.

Це підносить питання, що е нечесне в пасенню свиней. Або, чим „ліпше“ пасення овець від пасення свиней?

Адже це відай був айриський посол в англійським парламенті, що як прогвинив зробив натяк на те, що він пас свині в своїй молодості, відповів: „Пане после! Ви кажете, що я в дитинстві пас свині. Ну, це ваше велике шастя: якби ви були свині пасли в дитинстві, ви пасили їх ще й тепер!“

КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХАП ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

ВСІМ ЧЛЕНИЦЯМ І ЧЛЕНАМ ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА „ДНІСТЕР“

ВІДДІЛ 361 У. Н. СОЮЗА В НЬО ЙОРКУ

— бажає —

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

МИХАІЛ БОДНАР, відділовий секретар.

ВОСКРЕСНИЙ ОСТРОВ

Анрі Лявасері, бельгійський член виправи бельгійсько-французьких учених до Воскресних островів, помістив у паризькому часописі „Пті Парізієн“ обширний і цікавий опис подорожі до загадочного острова на Тихому океані.

Воскресний острів дуже мало відомий для тих, що люблять заглядати у географічні мапи. Це одна з найдавших, чи пак найсамітніших людських осель на землі. Є цей острів на Тихому океані між 27°19' південної ширини та 109°20' західної довжини від Грініча. Яких 4,000 миль віддалений від побережжя Чіле, до якого належить, а 2,800 миль від французьких островів Полінезії на заході.

Простором острів є завбільшки як Париж і це половину. На острові живе всього 400 людей, що стартують про пащу для 50,000 овець. Ліса на острові взагалі нема. Кілька дерев лиш росте доволка села Ганг-Ро, в якому є католицька каплиця та кілька хат. Один радіоапарат переносить у цю самотню музику джезу з цивілізованих континентів, а зрештою острів вулканічного походження, без усякого зв'язку з рештою світа. Чілійський шкільний корабель причалоє до побережжя Воскресного острова лише раз на рік і це все.

Та і ті вчені, як і ніхто інший, взагалі не подумали би про цю точку на океані, коли б на ньому не було оригінальних пам'яток з вулканічної лави і до деяких стоячих, деяких лежачих. Ті статуї, що подобають на людські голови, високі 10 до 30 стіп, а важать 5 до 10 тон! Є їх понад чотириста довж п'юстого побережжя острова. Саме ті статуї лави рознесли по всьому світі славу загадочности Воскресного острова, а вчені займаються дослідом цієї загадки: що представляють ті статуї, з яких часів походять і до якої культури належать?

Вперше, наскільки відомо, європейець побачив той острів 6. квітня 1722. р. Був то голландський адмірал Мінер Яков Рогевен. Тому, що саме того дня було Воскресення, адмірал назвав острів Пасхейланд (Воскресна земля) і під тією назвою — Істер Айленд, Остернізель, Ісла де Паскуа — відомий він нині всюди. Рогевенів здавався острів доволі заселений. Іспанці наново відкрили острів 1760. року та назвали його Сан Карлос.

Славний капітан Кук був у 1722. році два дні на острові і він дав перший опис острова. Французський подорожник Ля Перус задержався тут кілька літ пізніше й він одиникий із чужинців здобув довіру туземців. Кожного іншого чужинця мешканці острова обкидали камінням, а 1860. року мурини забрали добру половину мешканців острова, мужчин і жінок, до неволі на перуанський континент. Решту здештківували і після тієї трагічної події вимерла еліта туземного населення.

Коли місіонарі святого Серця з Парижа 1864. року перенесли катехизацію на острів, було там усього 300 душ туземного населення. Ті місіонарі перші знайшли загадку острова: якіс дерев'яні таблички з написом невідомим письмом, якого й до сьогодні не зумів відгадати нідин учений.

Цікаве, що це письмо, оди-

ВСІМ ЧЛЕНИЦЯМ СЕСТРИЦТВА ЛЮБОВ, ВІДДІЛ 37 У. Н. СОЮЗА В ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.

— бажає —

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

ЕВДОКІЯ КАРДАШ, секретарка відділу.

ноке відоме на Тихому океані поза Маляйським архіпелагом, не має ніякої схожости з маляйською азбукою. Мадярський учений Гевеші, що живе в Парижі, твердить, що це письмо має зв'язки з написами з перадарійських часів Індії, себто 2,500 літ перед Христом.

Це сензаційне відкриття вченого Гевеші вказує на давнє азійське походження населення Океанії. Та це доказує ще й більше, а саме, що тому тисячі літ, багато перед нашими „досконаліми“ засобами перевозу, Тихим океаном плавали кораблі та перевозили цивілізацію з континенту... Цікаве, що досі ще взагалі поправді не бралися науково розслідувати ті знахідки. Не лише археологія, але й геологія, зоологія та ботаніка острова замало відомі.

Мешканці Тагіті назвали Воскресний острів, як його пізнали, Рапа Нуї. На цьому багатомітному острові, останньому до дальших відкриттів найпопулярніша загадка: пам'ятники з лави в формі людських голів. Хто їх і як зробив? Тяжко зрозуміти, як люди дали собі раду з камінням, що важить 40,000 — 100,000 фунтів! І зрештою таксамо загадочне, чому поставили такі пам'ятники?

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

— бажає —

ВСІМ СВОІМ ЧЛЕНАМ МИКОЛА НИКОЛИШИН, секретар

ВІДДІЛУ 301 У. Н. СОЮЗА В ШКАГО, ІЛЛ.

БОЖА РИБКА

Було то перед світанком: темнів зникала. Рибалки закупили сіти. Ніщо світив місяць, то було мало надії на велику ловлю. І так теж було. Як витягли сіти, було в них усього кілька чибриків (скупбрі), миньків, і дві-три медузи, коліру перлової маси. Коли рибалки висипали тієї трохи риби, побачили, як серед неї кидалася якась незвичайна риба, кругла, плоската, а маленька, що їй знайшлося би місце і в долоні. На хребті мала риба гарну, густу, прозрілу часту луску; голівку ледь ледь видно, очка чорні а дов-

БРАТСТВО СВ. ПЕТРА І ПАВЛА, ВІД. 257 У. Н. СОЮЗА В ДЖЕРСІ СІТІ, Н. ДЖ.

— бажає —

ВСІМ СВОІМ ЧЛЕНАМ І ІХ РОДИНАМ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

Олекса Каранько, предс. Степан Федович, секр.

кола них жовте колісце, а всеньке її тільце доволка золотом забарвлене. Та найбільше на риби пізнати було дві ясні плями, з кожного боку по одній, неоднакові з вигляду, голубі наче небо. Ще досі нідин малаєр не поклав на полотні такої барви.

А до нас, що ми там були, рибалка каже:

— Це божа рибка. Рідко зловивши.

Тоді то приніс один із хати велику скляну посудину, наповнив її солодкою водою та вкинув у неї рибку. Вона скоро плавала все в тому самому напрямку й торкалася плавцями скла. Коли хто доторкнувся рукою, рибка відзивалася якимсь слабим голосом і це скорше стала плавати довкола посудини. Вертіла без упину чорними очками, а з ясних плавців розсипалися капляни води.

Рибалка говорив:

— Не поживе довго. Такі риби, коли й одну хвилину знайдуться без морської води, мусять згинуть.

І справді на вечір риба була нежива. Потім нам рибалка оповів таку легенду:

— Коли Ісус Христос третього дня воскрес із мертвих, не вірили ті, що були йому найближчі, що це він. І коли прийшов між людей та говорив їм, що це він, усі втікали, боялися та відікалися його. Так його відреклися ученики, ба й апостоли та жінки, які були прийшли побачити його гріб. Вікниці Ісус прийшов до матері своєї.

Як мати побачила його, то злякалася. Ісус сказав їй:

— Будь поздоровлена! Не бійся. Я твій син. Я воскрес із мертвих, як це про мене було наперед сказано у святих книгах. Мир тобі!

А вона, вся дріжучи із страху, сказала:

— Коли ти справді мій син, вчини як чудо, то я тобі повірю!

Коли Ісус побачив, що й вона сумнівається, сказав:

— Чи хочеш, щоби я цю рибу, що тут пецеться на вогні, оживив? І чи тоді повіриш?

І взяв двома пальцями рибу; та як лише підняв її, вона стала пручатися й оживати.

Коли це побачила Мати Божя, припала до ніг Ісусових і стала цілувати їх.

Відтоді назвали цю рибу божою рибкою. А ті ясногубі плями, що їх має на тілі, це сліди Ісусових пальців, коли він узяв був її та підніс у гору.

БР. СВ. ВОЛОДИМИРА, ВІДДІЛ 98 У. Н. СОЮЗА В ШЕНАНДОА, ПА.

— бажає —

ВСІМ СВОІМ ЧЛЕНАМ І ІХ РОДИНАМ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

Микола Максимчук, предс. Іван Чорний, секр. Іван Земба, касієр.

— Як почувався в покружжі?

— Я попросту відмолоднів!

Як за шкільних часів — курю тепер потайки, крадьки!

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

— бажає —

ВСІМ УКРАЇНЦЯМ І ПРИЯТЕЛЯМ

М. ЛЯХОВИЧ

ВЛАСНИК УКРАЇНСЬКОГО БАЗАРУ

Тел. ORCHARD 4-6170. 97 AVE. A, NEW YORK CITY.

НА ЦВИНТАРІ

(Образець із Советів, написала д-р Бекер.)

Гарне, соняшне літне пополудне. Широкими вулицями ідуть люди та шукають соняшного бошку, щоби схопити можливо найбільше соняшного проміння. Незадовго прийде зима й буде їм страшно студено, бо тієї трохи крові у виголоженому тілі не дуже їх огріє.

Багато людей впаде мертвих, або попросту одного ранку не зможуть устати, будуть занатод немичні. Легко віддадуть останній дух, а потім віднесуть їх на цвинтар до тих багатьох, що перед ними відійшли.

Страшно запушені виглядають християнські гроби в сьогоднішній Росії.

Я йшла середнім хідником. Право-й лівобіч лежали розвалені гарні мистецькі будівлі. Сумний образ представляли християнські гроби, а жидівські окописки вдержані в найліпшому порядку.

Я старалася прочитати написи, що вийшли з віручох і добродушних сердець і оглядала гарні пам'ятники. Мої очі стрічалися всюди з пустотою та безбожними малюнками. Нідин гріб не вратувався від божевілля і нищення.

Нові гроби товаришів були в зовсім іншій частині. І по смерті хотіли замітно відділити минувшину від теперішности.

Привозять їх червоним караваном. Люди зодягнені на червоно ідуть при каравані, похожі на середньовічного ката. І отворена труна червона. Віко несуть перед караваном приятелі. У сірих одягах ідуть за караваном свояки. Діти, які стрічають похорон, підскакують і спинаються, щоби краще побачити покійника. Ніхто їм не боронить. За кожним рухом каравану труна з покійником так трясеться, що здається голова відірветься та впаде на землю. Здається ніби покійник сумно похитує головою над тією маскарადною. Над гробом один товариш виголошує політичну промову, хвалить покійника за його працю та збиває живих, щоби його наслідували. Ніодного слова розради й любові, ніодного промінчика надії на нове побачення. Віра це „одурманювання народу“ „шкідливий ягар“. Тому теж її переслідують.

Треба мати дуже багато відваги, щоби просити священика на похорон. Такі похорони наражені

на всякі переслідування. Жалюгідні жарті роблять собі коштом ожалоблених.

Я вдячна долі, що мені дала нагоду бути на похороні в Советях. Саме, як я була при головній брамі побачила я невеличкий похоронний похід, як увиходив. Молода жінка поспішала скоро попереду, перебігла попри мене та відійшла до каплиці. Із каплиці вийшов священик у старому, пом'ятому одязі. Вона взяла його за руку та із плачем упала на землю. Священик підняв її лагідно й обоє пішли назустріч похоронів.

У труні з негивлованих дощок спочивало — як я пізніше довідалася — тіло відважної доброї матери. Глибоко в серце своєї дитини влила вона віру, так що ця не звала на всякі переслідування й насильства і постановила похоронити маму по християнськи. Може й це, що дочка була дуже гарна, сказала ГПУ дивитися на цей похорон крізь пальці. Й вінково не відобрали права купувати хліб, що звичайно в таких випадках буває.

Нараз лице молодій жінки нахмурилося. Я глянула туди й побачила кілька юнаків і дівчат різного віку, як вигрівалися до сонця на цвинтарі та танцювали на свіжому гробі. Сміються і викрикують, наче ждуть

якоїсь незвичайної забави та задоволення. Не уступаються з дороги, не пропускають похоронного походу. Регочуться й викрикують соромничі слова, наслідують священникові рухи і жінчин плач. Дівчата старуються звернути на себе увагу майже ненакритим тілом. Вони на-пів голі. Один юнак обняв дівчину та жбурнув нею на священика.

Безсоромність. Обурення видно в очах і на лиці ожалоблених і інших людей, однак вони мовчать, а з тієї мовчанки видно, як страшно насилья заподіяно над християнським народом.

Жевріючі темні очі молодій жінки перебігають від одного до одного. Віддихає глибоко. Здається більше не може вже заволодіти над собою та що ось-ось кинеться на дівчину.

Та озвався голос блідого, виголоднілого священика й узупокоїлася жінка. Слова звучать зпочатку м'яко та дріжуче, потім священик опановується. Говорить чимраз виразніше й тепліше. Не звертає уваги на юнаків і дівчат, які поведуться наче невідподальні діти, говорять голосно: про терпіння й муки людського життя на землі, про голі і нужду, про суєту, яка влоді на землі царить, і закінчує, потішаючи.

Посміх юнаків і дівчат ступнево меншав. Ви-

глядало, що ними заволоділо зовсім нове почування, яке зветься стид, якого вони не знають, бо його в них ніхто не пробудує.

Дівчата відходять, схвилювані. Настає тишина. Чути лише священикову молитву. Похорон міг відбутися без перепон.

Я ждала, аж ожалоблені самі засипали гріб. На сусідній стежці, недалеко від мене, один юнак хоче обняти дівчину. Вона відтучує його.

Він уперто противиться і його глумливі слова заглушили молоді ростинку стиду й розсудку, яка щойно стала прозирати в її серці з одиченої крові її побожних предків. Юнак знову переміг. Він став наново опоганювати гроби. Дівчата ще вагаються, чи прилучитися до нього. Тоді з його уст стали падати слова так скоро, що я не могла розуміти його. Я бачила лише страх на лицях. Дівчата покорилися йому.

Горе тому безбожникові та його учителям, як прийде день — а він прийде! — як устане закріпощений наряд у страшному гніві та освободиться від тієї безсоромности й підлоти!

З оголошень.

Першорядний кравець. Спеціальність: Направа старих убрань. Старі діри виходять, як нові.

7 ДНІВ ДО СТАРОГО КРАЮ

Поспішні потяги такі від самого корабля започаткують вам приємну подорож до Старого Краю.

Або подорожувати популярними експресивними пароплавами,

COLUMBUS

HANSA ~ DEUTSCHLAND
HAMBURG ~ NEW YORK

XI. OLYMPIAD BERLIN
AUGUST 1-16

Знамениті залізничні поїзди з Бремену й Гамбурга.
Ближчі інформації дасть кожний місцевий агент або головне бюро

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD
57 BROADWAY, NEW YORK

тибетанські рушниці. Це довгі непрактичні рушниці, які, щоб з них вистріляти, треба насамперед покласти на спеціальне деревляне „коня“. Зате ми два мали автоматичні пістолі, один кріс і одну рушницю старої марки. Тому можемо почати бій, хоч нас усього два проти тих 30-тьох...

Капітан Герсі взяв кінематографічний апарат і пішов назустріч опришкам. Звернувшись на апарат і став фотографувати. Опришки злякалися та пустилися втікати, не стараючись взагалі ставити спротиву. Оставили награбовані стада овець. Після тієї пригоди ми пустилися в дальшу дорогу без якоїнебудь перешкоди довкола озера Маносаровар.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЬО ЙОРК, Н. Й.

Річні збори „Організації Оборони Лемківщини, Західних Земель України“, відділу 1-го в Нью Йорку, відбулися дня 9-го березня. Вибрано новий уряд на рік 1936, до якого ввійшли: Іван Мадей, президент; Іван Роман, заступник президента; Михайло Баран, касієр; Степан Костів, заступник касієра; Михайло Котлярчик, фінансовий секретар; Степан А. Пельц, рек. секр. Контрольна комісія: Василь Карбоник, Олекса Роман і Іван Чайка.

Новий уряд перебрав касу в сумі \$57.21.

Звізвемо всіх лемків-українців в Америці учинити спільно з нами, закладати в своїх громадах відділи „Організації Оборони Лемківщини, Західних Земель України“, щоб спільно дати якнайбільшу просвітну поміч Лемківщині і здержати катівську руку, що змагає до винародження і знищення наших братів лемків.

Нововибраний уряд.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 307, повідомляє, що чергові збори відбулися у вівторок, 14 квітня, в годині 7-ї вечір, в галі церковній, 303 Гуссон вул. Були важні справи до розгляду, як також контрольна комісія застала справоздання. Просимо членів вирішити свої вкладки, бо в протинний раз будуть сусуповані. — Олена Скорбач прес. — Анастасія Гриняк кас. — Марія Хомак, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Родж. Прес. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбулися у вівторок, 14 квітня, в годині 7-ї вечір, в галі церковній, 303 Гуссон вул. Просимо членів прийти на означений час, бо масно важні справи до розгляду. Контроль буде здавати рахунок за 3 місяці. Довгозвичайні членима пригадуємо, щоб вирішували свої довги до пологодження. Будуть сусуповані. — Олена Скорбач прес. — Анастасія Гриняк кас. — Марія Хомак, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляємо членів Тов. Сан. від. 103, що збори на Великий Святий місячні збори відбулися в четвер, 16 квітня, в годині 8-ї вечір, в галі ч. 847 Н. Френклін вул. Просимо членів прийти на час, тому, що по поголоженню відділові хрест буде докляд по жетти і творчості незалежного поста і. Франка. — С. Гвізд, секр.

ВЕСНЯНА НАГОДА ДЛЯ КУПНА ДЕШЕВИХ І КОРИСНИХ ФАРМ.

4-АКРОВА курча фарма, близько Істінгтон, Н. Дж. Ціна \$2,750 — на сплату.
44-АКРОВА курча фарма, близько Істінгтон, Н. Дж. Ціна \$3,500 — на сплату.
10-АКРОВА курча фарма, близько Істінгтон, Н. Дж. Ціна \$3,750 — на сплату.
10-АКРОВА курча фарма, близько Істінгтон, Н. Дж. Ціна \$3,850 — на сплату.
10-АКРОВА курча фарма, близько Істінгтон, Н. Дж. Ціна \$3,850 — на сплату.
10-АКРОВА курча фарма, близько Істінгтон, Н. Дж. Ціна \$3,850 — на сплату.
10-АКРОВА курча фарма, близько Істінгтон, Н. Дж. Ціна \$3,850 — на сплату.
10-АКРОВА курча фарма, близько Істінгтон, Н. Дж. Ціна \$3,850 — на сплату.
10-АКРОВА курча фарма, близько Істінгтон, Н. Дж. Ціна \$3,850 — на сплату.
10-АКРОВА курча фарма, близько Істінгтон, Н. Дж. Ціна \$3,850 — на сплату.

ДО КРАЮ РОШІ

ПЕРЕСЛІАМО В ДОЛЯХ І ТЕЛЕГРАФІЧНО ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВІТА, СКОРО І ДЕШЕВО.

- Продаємо шифарти на всі лінії до краю і з краю до Америки.
- Полагоджуємо всі краєві справи дешево і після прав краєви.
- Продаємо і вимінюємо доми і фарми і полагоджуємо всі тутешні справи реальності.
- В кожній справі просимо кожного Українця в Америці улаштуватися в повних справах до свого українського бюро котрого властелиєм від 20 літ є Антон Пашук. Адреса така:

ANTHONY D. PASHUK
322 N. 8th Street Philadelphia, Pa.

ЩО ВАШ СОН ГОВОРИТЬ?! — ЯКИЙ ЙОГО НУМЕР!?

Найновіше пояснення снів з ТРОМА числами знайдете в новій українській шойно виданій

СОННИКУ ЄГИПЕТСЬКО-ВАВИЛОНСЬКИМ

ЦЕ ПЕРШИЙ ТОГО РОДА УКРАЇНСЬКИЙ СОННИК, ЗА ЯКИМ ВИ ДАВНО ШУКАЛИ

Крім ріжних пояснень снів, знайдете в Соннику вороження з руки, вороження уродити і т. п. — Френологія Хіромантия

Ціна лиш 30 центів.

Як ви хочете мати цей новий Сонник з ТРОМА номерами, то сейчас вложіть до конверта 30 центів, подайте свою адресу і вишліть до:

KULYNITCH PRINTING CO.
418 East 9th St., New York, N. Y.

EAGLE REGALIA CO.

Виробляє ПРАПОРИ, ЦЕРКОВНІ ХОРУГВИ, ЛЕНТИ, ВІДЗНАКИ, СТЯЖКОВІ ВІДЗНАКИ, БРАТСЬКІ ПЕРСТЕНІ І ПЕЧАТКИ.

Коли ваше братство, товариство чи сестринство хоче бути вдоволене, хай шліє нам замовлення на пробу. Каталог, інформація і пробні зори вишлемо Вам на ваше жадання БЕЗПЛАТНО.

298 BROADWAY. NEW YORK, N. Y.

ПОЧИНАЮЧИ НИЗЬКО

Обсяг наших цін є цілковито заокруглений; ми можемо обслужити людину, яка бажає видати багато грошей, і таку, яка може видати дуже маленько. Крам, якого ми вживаємо, є першої якості, а наша услуга є завжди першорядна.

Ми починаємо нашу ціну дуже низеньким числом, так, що особа в дуже уміркованих матеріальних умовах може нами послуговуватися.

STEPHEN JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25 St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВОСМЕРТНА ЗГАДКА МАД ЯКОЮ ТРЕБА ЗАСТАНОВІТИСЬ.

Братство св. Арх. Михаїла, від. 85, У. Н. Союзу, подає сумну вістку про смерть свого члена Стефана Лотоцького, що помер дня 3-го квітня в стейтовій шпиталі на западенній легені.

Покійний Стефан наждав довгі роки до Молодежного Департаменту У. Н. Союзу, а щойно в лютім приступив до старших членів та радів, що тепер буде працювати разом зі своїми старшими товаришами. Та не довго тривала та радість. Перестудився, захворів і про 7 днів пішов на другий світ.

Відвідуючи Покійного в шпиталі й розмовляючи з ним півтори години, я й не думав, що ми втратимо нову здорову силу, людину, що доперва скінчила 17 років життя.

В похороні взяла участь наша молодь, головнн та Союзова, що вже є між старшими членами. Серце нам рвалося з болю, що прощаємо такого дорогого члена, Але пропало. Осталися по нім браття і сестри — теж в У. Н. Союзі.

Батько Покійного Йосиф Лотоцький, стоїть у Союзі від 1912 р. Нераз було коло нього так круто, що не було чим оплатити вкладок за родину. В найтяжчій хвилині прийшов У. Н. Союз з позичкою на нові грамоти і родина далі була забезпечена. І чи тепер у тім горю і нещастю не буде родина мати хоч матеріальну поміч від У. Н. Союзу? По смертне буде виплачене, хоч Покійний вступив до старших в лютім, а помер у квітні.

Подумайте над тим, родичі наших дітей, а в першу чергу думайте про це ви, матері й батьки, що вже стоїте в У. Н. Союзі. Впишіть тих діточок своїх до нашого Союзу, а ніколи не пожалуйте цього.

О. Костюк, Гейзлетон, Па.

НА ПРОДАЖ

Продам дешево РЕСТАВРАЦІЮ, Бизнес добрий. Отвіраю інший інтерес. Голоситесь сейчас до:

К. ВАРЕНЦІЯ
300 — 1st Ave., New York, N. Y.

ВЗОРИ

Клява, нитки до вишивання D. M. C. І стемповані річи. Пишіть по каталог до:

UKRAINIAN BAZAAR,
97 Avenue A, New York, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410

Урадові години: рано від 10 до 12, ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

PAIN-EXPELLER

НА М'ЯЗОВІ БОЛІ жадайте славного в сагі ЯКОВОГО ПЕВН-ЕКСПЕЛЛЕРА На скору й певну полекну

RUB IT IN

Змістовий лист. Такий довезений лист аж на всім сторінок. Це певне від нареченої? — Так! — А що вона пише? — Пише, що все скаже мені устно, як тільки побачимось.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО ПОТЕРПІЛИМ ВІД ПОВЕНІ.

ДІТРОЛТ, МІШ.
На ріжні щди.

Відділ Союзу Українок ч. 23 переслав до Обеднання \$15, признаючи, ту суму на такі цілі: \$25 потерпілим від повені, \$15 політичним в'язням, а \$5 на порадню матерей у Львові. Окремо наш відділ жертвував \$25 на музей народнього мистецтва в Стемфорд, Конн.

За відділ ч. 23 С.У.А.:
Анна Курило, голова.

ЕМБРИДЖ, ПА.

На визвольну боротьбу.

Тов. ім. Івана Франка, від. 108 У. Н. Помочі, ухвалило на своїх зборах призначити з товариської каси \$5 на визвольну боротьбу та переслати ту жертву через Обеднання.

Іван Гарбінський, фін. секр.

ДРІБНІ ОГолоШЕННЯ

НА ПРОДАЖ ЧОТИРИ ДОМИ, ШТОР, ГРОСЕРІЯ, ТОВАР І ВСЕ ЗНАРЯДДА.

Теперішній рент і дохід \$110. Визник продасть дешево, бо мусить виїхати з міста. Голоситесь до: 74-
M. BRANDT,
824 N. Front St., Allentown, Pa.

БОЛІ НІГ

Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жиди, болячі ноги, фибритис (запалена жид), напухлі або болячі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.

Офісові години: щоденно від 2 до 6, в понеділки і четверги від 2 до 8.

ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

DR. ВЕНЛА
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ
28 W. 89 St., New York City.

PROF. BAFFIED HAMEINY

Загально знаний талановитий арабський і астрологічний ВОРОЖБИТ з долони та психічний читач.

з 37-літнім досвідом, скаже вам все те, що ви хочете знати, дасть вам помічу й чесну пораду в усіх справах. На листі відповідає лише тоді, коли вони писані по англійськи. Побачення замовляти листом або телефоном. Як не будете цілковито задоволені, не заплатите нічого.

Офіс: 383 JACKSON AVE., Cor. of Ege Ave. (over Meat Market), JERSEY CITY, N. J. — Telephone: Delaware 3-5904. 84-90

В неділі лише на замовлення.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

СВЯТЕ ОЗЕРО МАНОСАРОВАР.

У Тибеті є озеро, яке належить до тих, що лежать найвище понад рівень моря, а саме 14,000 стіп. З Індії та Тибету приходять паломники, щоб викупатися у Святому Озері. Озеро присвячене богіві Брамі, символіві вічного буття вселенної. Мільони людей в Азії вірять, що вистане скочити у Святе Озеро, щоб людина очистилася від гріхів. Італійський дослідник Тибету, Дж. Тучі, який відвідав і Святе Озеро, описує цю невідому чужинцям околицю:

На берегах озера пасуться стада овець і „яків“ (тибетанських буйволів). Північними та східними просянками, які ведуть до озера, сходять розбішачькі ватаги та нападають на паломників. Недалеко від Святого Озера Маносаровар є дивнять монастирів. Ми потребували десять днів, щоб обійти озеро та відвідати монастирі. Ввесь той час були ми на висоті 14,000 — 20,000 стіп понад рівень моря. Коли подує вітер, хвилі озера викидають багато риби на суходіл. В одному з дев'яти монастирів бачили ми величезну купу за смердженної риби.

Ніхто, ні священники ні люди, не їсть тієї риби, поки вона свіжа тай не важився би її вбити. Побожні люди лише збирають рибу на купу та лашують її, щоб сушилася.

Шойно тоді можна її їсти. Скорше, заки висушиться, був би смертельний та непроще-

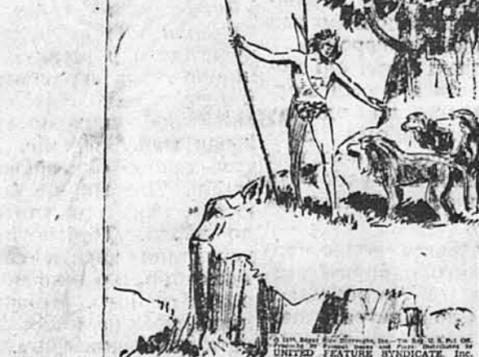
ний гріх убити рибу та зісти її.

Багато величезних стад овець це одинокі багатство тамошнього населення. Вовна овець служить замість грошей, коли туди поприходять індійські торговці. Є в околиці також великі поклади золота, однак тибетанська влада якнайстрогіше заборонила добувати золото. Заборонено добувати й інші метали з землі. Люди послушні приказам, тимбільше, що вірять, що коли добувати з землі метали, то тим ослабилась би врожайність землі.

Коли прийде вістка, що опришки зійшли з гір, людей приймає жах. Кожний ховає все, що може, в монастирях, бо опришки не вагаються нападати на монастирі. Заносять на безпечне місце передовсім вовну та ячмін, ці два головні багатства населення. Здається, що опришки шанують святість монастирів більше із страху, ніж із релігійних принципів. Як усі тибетанці, так і опришки вірять у надприродні сили ламів (священників).

Ми були в монастирі Труго, як на світанку зявилася ватага опришків. Перед собою гнали тисячі овець, буйволів і коней, які відібрали пастухам. За тим величезним стадом появилися опришки, всього трицятей людей. Всі на конях. Із європейців у монастирі був капітан Герсі і я. Як лише ми запримітили опришків, головною нашою ціллю було переконатися, як вони озброєні. На щастя, мали лише т. зв.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

На краю ліса Тарзан стрів малпи, з якими він був приятелем. Гобаш, їх король, поздоровив його харкотливим голосом: „Тарзан спійшиться, як вітер. Чи Тарзан у небезпеці?“ „Не тепер“, відповів Тарзан, „але я скоро буду“.

„Гобаш поможе“, сказав король малп. „Всі самці Гобаша допоможуть Тарзанові, своему приятелю“. Тарзан потряс головою. „Ні, племя Гобаша не розуміє боротьби людей. Гобаш і його сидні самці згинуть би від громових палок злих людей“.

Тарзан пішов поспішно далі своєю дорогою, бо хотів уночі підійти під табор бандитів і придумати якийсь спосіб витягнути їх на отверте поле. Він знав, що як довго вони будуть держатися входу до кратеру, то можуть ставити опір навіть переважаючим силам протівників.

Однак як Тарзан дійшов до точки, з котрої думав їх обсервувати, він застав там уже чималу громаду бандитів, але на своє велике здивування побачив величезну масу людей, щонайменше дві тисячі. Тимчасом його всі олександрійни не числили більше як п'ятсот людей.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.